

Географія Беларусі (1919).pdf/39

Exported from Wikisource on 16 лістапада 2024 г.

Гэта старонка не была вычытаная

паўдня ад Менску. Там-жа расьце на дрэвах *паразіт омела*. У Прыпяцкім і Берасьцейскім Палесьсі расьце *ракіта*. Урэшце трэба сказаць, што ў паўночнай Віцебшчыне і Смаленшчыне ўжо не растуць сьлівы, а цёрн далей на паўночны-ўсход за Меншчыну і Магілёўшчыну ня йдзе.

Зьвярынае царства.

Даўней у Беларусі было шмат усякае зьвярыны. Былі часы, калі галоўным заняткам і спосабам пражыўленьня нашых прэдкаў было паляванне. Прэдкі нашыя найбалеі гандлявалі дарагімі зьвярынымі скурамі — ды імі-ж і падаткі навет плацілі. Цяперака няма тых лясоў, няма тае зьвярыны.

Як памятка мінуўшчыны застаўся ў Белавежскай пушчы зубр. Па ўсёй Эўропе ўжо павыміралі ўсе яго сваякі і толькі на Каўказе ў горах засталіся. Ды і ў Белавежскай пушчы зуброў менее і менее. Цяпер іх некалькі сотняў. Яны ўжо досыць асвоеныя з чалавекам. Узімку іх падкормлююць сенам, зумысьля на гэта прыгатованым.

На палескіх рэчках каля Прыпяці і Бярэзіны сустракаюцца яшчэ хоць вельмі рэдка — бабры. І хоць

кажа прыслоўе: „хто заб‘ець бобра, ня будзе мець дабра“ аднак баброў не шкадуючы зьніштажаюць дзеля дарагое шкуркі. Рэдка пачынае сустракацца ўжо ў нашых лясох і такая зьвярына, як мядзьеведзь, лось, сарна, дзік, рысь. Затое хапае ваўкоў, лісоў, зайцоў і іншае драбнейшае зьвярыны. Трапляюцца часамі горнастаі і куніцы. Для рэчак і азёр жывуць выдры.

Закон заўсёды абараняў зьвярыну ад лупежнага зьніштажэння. Ашчаджалі яе і лепшыя гаспадары лясоў. Аднак мала гэта памагае. Радзеюць лясы, а паляўнічых усё прыбывае.

Ды найбольш нішчыцца зьвярына ў часе войнаў. Асабліва страшныя былі для зьвярыны 1812 і 1863 гады, калі ў лясох адбывалася партызанская вайна.

Мінэральныя багацьці.

Мінэральныя багацьці Беларусі невялікія, дый тыя, якія ёсць, зусім блізка не абсьледжаны. *Зялезныя руды* сустракаюцца ў Смаленшчыне і Віцебшчыне, але мала вядомы. Шмат балей увагі зварочавалася на *балотную зялезную руду*. Сустракаецца гэтая руда ўсюдых, але найбалей у Палесьсі. У мінуўшым вяку шмат дзе працавалі гуты, якія выплаўлялі з гэнае руды зялеза, але гэныя гуты пазакрываліся, бо руда аказалася ня

прыгоднаю для выплаўкі. У балотах таксама сустракаецца *охра*, з якой робяць хварбу.

Каля Мозыра на беразе Прыпяці ляжыць досыць таўсты пласт *бурага вугаля*. У Лідзкім павеце знаходзяць *лігніт*.

About this digital edition

This e-book comes from the online library [Wikisource](#)^[1]. This multilingual digital library, built by volunteers, is committed to developing a free accessible collection of publications of every kind: novels, poems, magazines, letters...

We distribute our books for free, starting from works not copyrighted or published under a free license. You are free to use our e-books for any purpose (including commercial exploitation), under the terms of the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported](#)^[2] license or, at your choice, those of the [GNU FDL](#)^[3].

Wikisource is constantly looking for new members. During the realization of this book, it's possible that we made some errors. You can report them at [this page](#)^[4].

The following users contributed to this book:

- By-isti
- Gleb Leo

1. [↑https://wikisource.org](https://wikisource.org)
2. [↑https://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0](https://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)
3. [↑https://www.gnu.org/copyleft/fdl.html](https://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)
4. [↑https://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium](https://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium)